

RIKSDAGENS SVAR 96/2003 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om studiestöd samt lagen om stöd för skolresor för studerande i gymnasieutbildning och yrkesutbildning

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om studiestöd samt lagen om stöd för skolresor för studerande i gymnasieutbildning och yrkesutbildning (RP 93/2003 rd).

Beredning i utskott

Kulturutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (KuUB 3/2003 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av lagen om studiestöd

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen den 21 januari 1994 om studiestöd (65/1994) 7 § 4 och 5 mom. samt 13 och 18 §, dessa lagrum sådana de lyder, 7 § 4 och 5 mom. i lag 636/1998 samt 13 och 18 § delvis ändrade i lag 734/2001,
ändras 1 § 3 och 4 mom., 2 § 1 mom., 5 § 1 mom., 6 § 1 mom., 7 b, 9, 11 och 12 §, 14 a § 3 mom., 15 § 1 mom., 16 §, 17 § 1 mom., 19 § 1 mom., 20 §, 22 § 2 mom., 24 §, 25 § 1 mom., 28 § 1 mom., 44 § 1 mom., 46 § 2 mom. samt 49 och 56 §,
av dessa lagrum 6 § 1 mom. sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 1665/1995, 1133/1996, 457/1997, 710/1997 och 1277/2000, 7 b § sådan den lyder i lag 1099/2000, 9 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 49/1997, 11 §, 14 a § 3 mom., 16 §, 17 § 1 mom. och 46 § 2 mom. sådana de lyder i nämnda lag 734/2001, 12 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 940/1995 samt i nämnda lagar 49/1997 och 1277/2000, 15 § 1 mom. sådant det lyder i sistnämnda lag, 20 § sådan den lyder i lag 41/2000, 22 § 2 mom., 28 § 1 mom. och 56 § sådana de lyder i lag 1427/2001, samt
fogas till lagen nya 5 a, 5 b, 7 c, 9 a, 15 a och 25 b § som följer:

1 kap.

Allmänna stadganden

1 §

Tillämpningsområde

Studiestöd kan beviljas en i Finland stadigvarande bosatt utlänning som vistas i landet av någon annan orsak än studier, om han eller hon

1) har beviljats kontinuerligt eller permanent uppehållstillstånd enligt 33 § utlänningslagen (/200),

2) är medborgare i Europeiska unionen eller en därmed jämförbar person eller familjemedlem till en sådan enligt 153 och 154 § utlänningslagen och hans eller hennes uppehållsrätt har registrerats på basis av 159 § utlänningslagen, eller

3) är nordisk medborgare enligt 157 § utlänningslagen och har registrerat sin vistelse på basis av ett internordiskt flyttningsbetyg.

Studiestöd beviljas en finsk medborgare som bedriver studier utomlands, om han eller hon har haft sin i lagen om hemkommun (201/1994) avsedda hemkommun i Finland i minst två år under de fem år som föregår inledandet av studierna och om vistelsen utomlands kan anses tillfällig.

2 §

Studiestödsförmåner

På de villkor som föreskrivs i denna lag beviljas studiestöd i form av

- 1) studiepenning,
- 2) bostadstillägg, samt
- 3) statsborgen för studielån.

5 §

Allmänna villkor för beviljande av studiestöd

De allmänna villkoren för att studiestöd skall beviljas är att den studerande har antagits till en läroanstalt, att han eller hon bedriver studierna

på heltid, har framgång i studierna samt är i behov av ekonomiskt stöd.

5 a §

Heltidsstudier

Studier där målsättningen är att avlägga högskoleexamen är heltidsstudier.

Gymnasiestudier är heltidsstudier när deras omfattning enligt lärokursen är sammanlagt minst 75 kurser. Dessutom förutsätts att den studerande under terminen deltar i minst 10 kurser eller studier som motsvarar dem eller i två prov som ingår i studentexamen. Gymnasiestudier som ordnas i internat betraktas dock alltid som heltidsstudier.

Yrkesinriktade studier och andra studier än de som avses i 1 eller 2 mom. är heltidsstudier när studiernas omfattning i genomsnitt är minst tre studieveckor per studiemånad. När studiernas omfattning inte har dimensionerats i studieveckor, fordras att den studerande under i genomsnitt minst 25 veckotimmar deltar i undervisning enligt undervisnings- eller utbildningsprogrammet eller i praktik som hör till studierna.

Studier som genomförs vid en utländsk läroanstalt är heltidsstudier när läroanstalten har angett dem som sådana. Om läroanstalten inte har angivit huruvida studierna är heltidsstudier kan 1—3 mom. tillämpas på studier som genomförs utomlands. Studiestöd beviljas dock inte för studier som helt ordnas som distansstudier.

5 b §

Tillräcklig framgång i studierna

Framgången i studierna följs årligen. Framgången i studierna anses tillräcklig om den tid under vilken den studerande bedriver studier på heltid inte väsentligt kommer att överskrida den stödtid som fastställts för studierna i fråga.

Utbetalningen av studiestödet kan fortsättas även om studieprestationerna är otillräckliga, om den studerande anför särskilda skäl till att studierna tillfälligt fördröjts. Godtagbara skäl kan vara att den studerande eller en nära anhörig

drabbats av sjukdom eller att den studerande befinner sig i en svår livssituation eller något annat särskilt skäl av tillfällig natur.

Den studerande kan ges en tidsfrist inom vilken han eller hon skall visa framsteg i studierna på det sätt Folkpensionsanstalten eller studiestödsnämnden förutsätter, för att utbetalningen av studiestödet skall kunna fortsättas, vid äventyr att utbetalningen annars avbryts.

Studiestödet upphör om den studerande inte svarar på begäran om utredning, inte anger godtagbara skäl till att studierna framskrider långsamt eller inom utsatt tid inte genomfört de studier som förutsätts av honom eller henne.

Studiestödet kan återkrävas om studieprestationer helt saknas under en termin eller om det av omständigheterna framgår att den studerande inte ens haft för avsikt att studera på heltid.

Närmare bestämmelser om bedömningen av tillräcklig framgång i studierna kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

6 §

Begränsningar i fråga om studiestödet

Studiestöd beviljas inte den som

- 1) får studiestöd från en främmande stat,
- 2) får vuxenutbildningsstöd enligt lagen om vuxenutbildningsstöd (1276/2000),
- 3) deltar i läroavtalsutbildning som ordnas enligt lagen om yrkesutbildning (630/1998),
- 4) får arbetsmarknadsstöd, arbetslöshetsdagpenning eller utbildningsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002),
- 5) deltar i utbildning enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002),
- 6) får altheringsersättning enligt lagen om altheringsledighet (1305/2002),
- 7) får ålderspension, förtida ålderspension eller individuell förtidspension enligt de lagar, pensionsreglementen eller pensionsstadgor som nämns i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbets-

tagare (395/1961) eller motsvarande pension enligt folkpensionslagen (347/1956),

8) får pension som betalas på grund av full arbetsförmåga eller invaliditetspension enligt folkpensionslagen,

9) får arbetslöshetspension enligt de lagar, pensionsreglementen eller pensionsstadgor som nämns i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare eller motsvarande pension enligt folkpensionslagen,

10) får generationsväxlingspension enligt lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare (1317/1990) eller avträdelseersättning enligt lagen om avträdelseersättning för lantbruksföretagare (1330/1992) eller avträdelsestöd enligt lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare (1293/1994),

11) för samma utbildning får rehabiliteringspenning enligt lagen om rehabiliteringspenning (611/1991) eller enligt arbetspensionslagarna,

12) får full ersättning för inkomstbortfall med stöd av lagen om rehabilitering som ersätts enligt lagen om olycksfallsförsäkring (625/1991) eller lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen (626/1991) eller med stöd av bestämmelserna om rehabilitering i lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/1948) eller lagen om olycksfall i militärtjänst (1211/1990),

13) fullgör beväringstjänst eller civiltjänst,

14) avtjänar fängelsestraff och studerar i straffanstalten.

7 b §

Förbrukning av stödtiden

En stödmånad anses förbrukad när studiepenningen har betalats ut. Om stödtagaren frivilligt betalar tillbaka studiepenningen för en stödmånad före utgången av mars kalenderåret efter stödåret, återinförs stödmånaden. Återkrav medför inte att en stödmånad återinförs, om inte återkravet föranleds av felaktig utbetalning eller av retroaktiv betalning av en sådan förmån som avses i 6 §.

7 c §

Antalet stödmånader per läsår

För högskoleexamen beviljas studiestöd i allmänhet för nio månader per läsår. Studiestöd kan dock beviljas för en längre tid om den studerande visar att han eller hon bedriver studier under mer än nio månader under läsåret.

Studiestöd beviljas i allmänhet enligt hela studiemånader från den dag studierna inleds. En studiemånad berättigar till studiestöd om den omfattar minst 18 dagar som ingår i läsåret.

Inom den grundläggande yrkesutbildningen beviljas studiestöd för nio och en halv månad från den dag studierna inleds, om den tionde månaden omfattar minst 15 dagar som ingår i läsåret. Studiestöd kan beviljas för en tionde månad, om den tionde studiemånaden omfattar minst 25 dagar som ingår i läsåret. Studiestöd kan beviljas för längre tid på de villkor som anges i 2 mom.

Inom gymnasieutbildningen kan studiestöd beviljas för högst nio månader per läsår.

9 §

Studiestödsnämnderna

Vid en högskola finns en studiestödsnämnd som högskolan tillsätter för två år i sänder.

Till nämnden hör en ordförande samt minst tre och högst sju andra medlemmar. För varje medlem utses en personlig ersättare. Hälften av medlemmarna, ordföranden inbegripn, och deras ersättare utses bland lärare eller andra tjänstemän vid högskolan samt hälften av medlemmarna och deras ersättare bland de studerande vid högskolan. Högskolan utser en av medlemmarna till vice ordförande.

Föredragande i nämnden och sekreterare för nämnden är en av högskolan utsedd tjänsteman.

Närmare bestämmelser om nämndens verksamhet utfärdas genom förordning av statsrådet.

9 a §

Studiestödsnämndernas uppgifter

Studiestödsnämnderna har till uppgift att

1) följa framgången i studierna och på eget initiativ eller på begäran av Folkpensionsanstalten eller den studerande ge utlåtande om studieframgången,

2) ange tillräcklig omfattning i fråga om studier som bedrivs under sommaren eller utomlands och i enskilda fall ge utlåtande till Folkpensionsanstalten.

Om framgången i studierna inte är tillräcklig skall studiestödsnämnden höra den studerande innan den ger sitt utlåtande.

Studiestödsnämndens utlåtande är bindande för Folkpensionsanstalten.

Genom förordning av statsrådet kan bestämmelser utfärdas om ett avtal mellan Folkpensionsanstalten och en högskola om att högskolans studiestödsnämnd sköter de uppgifter som enligt denna lag hör till Folkpensionsanstalten i fråga om högskolans egna studerande. I avtalet skall särskilt anges parternas uppgifter och förutsättningarna att sköta uppgifterna samt användningen av uppgifter mellan avtalsparterna och ersättningen för kostnaderna. Folkpensionsanstalten har rätt att övervaka och granska studiestödsnämndernas verksamhet.

11 §

Studiepenningens belopp

Om inte något annat följer av 3 eller 4 mom. eller av 17—19, 19 a eller 20—22 § är studiepenningen per månad

1) för en studerande som bor hos sin förälder 38,68 euro i högskolor och 21,86 euro i andra läroanstalter, om den studerande är yngre än 20 år, samt 105,96 euro i högskolor och 63,91 euro i andra läroanstalter, om den studerande har fyllt 20 år,

2) för en studerande som bor någon annanstans än hos sin förälder 126,14 euro i högskolor och 84,09 euro i andra läroanstalter, om den studerande är yngre än 18 år,

3) för en studerande som bor någon annanstans än hos sin förälder 259,01 euro i högskolor och 213,60 euro i andra läroanstalter, om den studerande har fyllt 18 år,

4) för en studerande som är gift eller underhållsskyldig 259,01 euro i högskolor och 213,60 euro i andra läroanstalter.

Om en studerande bor i en bostad som han eller hon hyr av sin förälder eller som ägs av föräldern och den finns i samma fastighet som föräldrarnas stadigvarande bostad, beviljas studiepenning till samma belopp som till en studerande som bor hos sin förälder.

Om föräldrarnas sammanlagda nettoförvärvs- och nettokapitalinkomster enligt 30 § inkomstskattelagen (1535/1992) är högst 13 800 euro per år, kan studiepenningen höjas enligt följande:

1) en studiepenning på 38,68 euro med högst 58,87 euro,

2) en studiepenning på 21,86 euro med högst 42,05 euro,

3) en studiepenning på 105,96 euro med högst 126,14 euro,

4) en studiepenning på 63,91 euro med högst 84,09 euro,

5) en studiepenning på 126,14 euro med högst 126,14 euro,

6) en studiepenning på 84,09 euro med högst 84,09 euro.

Höjningen minskas med 10 procent för varje helt belopp av 1 380 euro som överskrider inkomstgränsen. Om det sammanlagda beloppet av de inkomster som avses i 3 mom. överstiger 26 100 euro betalas ingen höjning.

Rätten till åldersrelaterad högre studiepenning enligt 1 mom. 1 eller 3 punkten uppkommer i början av den månad då stödtagaren uppnår den ålder som anges i punkten i fråga.

12 §

Höjning av studiepenningen till samma nivå som i högskolorna

I fråga om följande läroanstalter och studier är beloppet av studiepenningen detsamma som i högskolorna:

1) yrkesläroanstalter utomlands,

2) sådana utbytesstudier utomlands under minst två månader som anknyter till yrkesutbildning som genomförs i hemlandet,

3) yrkesutbildning som genomförs på Åland, när studiesociala förmåner inte hör till studierna,

4) studier inom den steinerpedagogiska lärarutbildningen vid läroanstalten Snellman-korkeakoulu, med undantag för studier inom den allmänna studielinjen.

14 a §

Bostadstilläggets belopp

— — — — —
Bostadstillägget för den som studerar utomlands är 180,80 euro i månaden. Genom förordning av statsrådet kan föreskrivas om bostadstilläggets belopp i länder med låg hyresnivå.
— — — — —

15 §

Statsborgen för studielån

Statsborgen för studielån beviljas studerande som får studiepenning enligt denna lag eller vuxenutbildningsstöd enligt lagen om vuxenutbildningsstöd. En studerande som på grund av sådana inkomster som avses i 20 § inte får studiepenning, kan dock beviljas statsborgen för studielån. Statsborgen för studielån beviljas för högst ett läsår i sänder. Beslutet om beviljande av statsborgen kan dock omfatta statsborgen för juni och juli före läsåret. Om studierna varar högst 12 månader kan statsborgen för studielån beviljas genom ett enda beslut för hela studietiden.
— — — — —

15 a §

Lyftande av studielån

Studielån ges mot skuldebrev som Folkpensionsanstalten har fastställt formuläret för. För studier kan beviljas ett studielån, vars belopp ökas med en beviljad ny lånerat.

Studielån skall lyftas under det läsår för vilket statsborgen har beviljats. Studielån får dock inte lyftas efter att studierna har slutförts eller avbrutits, om inte något annat följer av 4 mom.

Studielån lyfts enligt följande:

1) ett studielån som beviljats för avläggande av examen vid en utländsk läroanstalt, för vetenskapliga påbyggnadsstudier eller en person som får vuxenutbildningsstöd eller för studier som varar högst 12 månader kan lyftas i en rat,

2) av ett lån som beviljats för högskolestudier kan den del som är avsedd för höstterminen lyftas tidigast den 1 augusti och vårterminens andel tidigast den 1 januari,

3) studielån som är avsedda för studier vid andra läroanstalter kan lyftas enligt följande:

a) lånerater avsedda för augusti-oktober tidigast den 1 augusti,

b) lånerater avsedda för november och december tidigast den 1 november,

c) lånerater avsedda för januari och februari tidigast den 1 januari,

d) lånerater avsedda för mars-juli tidigast den 1 mars.

När beslutet om statsborgen för studielån omfattar statsborgen för juni eller juli före läsåret, får den första raten av lånet lyftas redan under dessa månader. Om statsborgen har beviljats genom ett enda beslut för studier som omfattar högst 12 månader, kan lånet lyftas under dessa månader. Om tiden mellan det beslutet gavs och studierna eller läsåret avslutas är kortare än två månader eller beslutet om borgen ges efter det läsåret eller studierna har avslutats, skall studielånet lyftas senast två månader efter det att beslutet om borgen gavs.

Innan en studerande lyfter en ny rat av studielånet skall kreditinstitutet hos Folkpensionsanstalten kontrollera att statsborgen är giltig.

16 §

Statsborgens storlek

Beloppet av statsborgen för studielån är 220 euro per stödmånad för den som fyllt 18 år och 310 euro för den som får vuxenutbildningsstöd. Om den sökande är yngre än 18 år beviljas 160 euro i borgen. Rätten till högre statsborgen börjar vid ingången av den månad då den studerande fyller 18 år. Beloppet av statsborgen för studielån för den som studerar utomlands är 360 euro per stödmånad.

Under de terminer då den studerande får studiestöd höjs beloppet av statsborgen med det tillägg på studielånet som kreditinstitutet beviljar den studerande för betalning av den ränta på studielånet som förfaller till betalning under studieåret.

17 §

Hur studerandens egna inkomster inverkar på studiepenningen och bostadstillägget

En studerande kan under ett kalenderår utöver studiepenning ha andra skattepliktiga inkomster och stipendier som är avsedda att trygga utkomsten till ett belopp som kallas fribelopp. Stipendier som kompletterar studiestödet och är avsedda för studerandeutbyte utomlands beaktas inte. Fribeloppet räknas så att den studerande kan ha

1) inkomster uppgående till 505 euro för varje månad för vilken han eller hon har fått studiepenning eller bostadstillägg, samt

2) inkomster uppgående till 1 515 euro för varje månad för vilken han eller hon inte har fått studiepenning eller bostadstillägg.

19 §

Beaktande av föräldrarnas inkomster

Föräldrarnas inkomster beaktas inte när studiestöd beviljas högskolestuderande.

20 §

Beaktande av vissa inkomster och förmåner

Studiepenning beviljas inte en studerande som

1) får en genomsnittlig lön på minst 505 euro i månaden för arbetspraktik som utgör en obligatorisk del av studierna eller examen och anses som arbetspraktik på heltid samt uppfyller de allmänna villkor som ställs på framgång i studierna eller för en period med inlärn timer i arbetet, eller

2) från läroanstalten får ett stipendium avsett att trygga utkomsten, dagpenning för studier eller någon annan motsvarande ekonomisk förmån till ett belopp som överskrider den högsta studiepenning som beviljas för utbildningen i fråga.

Stipendier som kompletterar studiestödet och är avsedda för studerandeutbyte utomlands beaktas inte vid bedömningen av om studiepenning skall beviljas.

22 §

Skattepliktiga inkomster

Föräldrarnas inkomster enligt 11 och 19 § och makens inkomster enligt 19 a § beaktas på basis av den senast verkställda statsbeskattningen från ingången av året närmast efter det år då beskattningen slutfördes. Sådana inkomster som föräldrarna och maken haft utomlands jämföras med de skattepliktiga inkomster som avses i inkomstskattelagen, om motsvarande inkomst i Finland hade varit skattepliktig. Inkomster utomlands beaktas till bruttobelopp för tiden före ansökan om studiestöd. Sökanden skall lämna en utredning om de inkomster som föräldrarna har fått utomlands och den som ansöker om bostadstillägg en utredning om de inkomster som maken har fått utomlands för det år i fråga om vilket inkomsterna utifrån beskattningssuppgifterna i övrigt beaktas vid beviljande eller justering av studiestöd. Om föräldrarnas eller makens ekono-

miska situation väsentligt förändrats efter skatteåret, kan förändringarna beaktas enligt 25 b § när stöd beviljas.

24 §

Betalning

Studiepenning och bostadstillägg betalas månatligen in på det konto som den studerande uppgivit i ett penninginstitut i Finland. Bestämmelser om betalningsdagen utfärdas genom förordning av statsrådet. En enskild stödpost kan dock betalas även på något annat sätt, om inbetalning på konto inte är möjlig eller om den sökande eller stödtagaren anför särskilda skäl som Folkpensionsanstalten godtar.

25 §

Justering och inställelse av studiestöd

Studiestödet justeras eller indras om det i den studerandes förhållanden skett en sådan förändring som inverkar på rätten att få studiestöd eller på stödbeloppet.

25 b §

Justering av studiestödet vid förändringar i föräldrarnas eller makens inkomster

Den ekonomiska ställningen för den studerandes föräldrar eller make anses ha förändrats väsentligt om föräldrarnas eller makens inkomster efter den senast verkställda beskattningen har förändrats med minst 20 procent. När studiestöd har beviljats eller justerats under vårterminen på basis av de förändrade inkomster som avses ovan, kan stödet betalas på basis av dem till utgången av samma år. När studiestöd har beviljats eller justerats under höstterminen på basis av de förändrade inkomster som avses ovan, kan stödet betalas på basis av dem till utgången av det följande kalenderåret.

28 §

Indrivning av studiestöd i vissa fall

Om en studerande har fått studiepenning eller bostadstillägg för samma tid för vilken han eller hon retroaktivt beviljas någon förmån enligt 6 §, får Folkpensionsanstalten driva in det studiestöd som för denna tid betalts ut utan grund så att det grundlöst utbetalda studiestödet dras av från den förmån som betalas retroaktivt.

— — — — —

44 §

Utmättnings- och överföringsförbud

Studiepenning, bostadstillägg och studielån får inte mätas ut.

— — — — —

46 §

Finansiering

— — — — —

Folkpensionsanstalten skall fem vardagar före den dag då studiepenningarna och bostadstilläggen betalas meddela staten en uppskattning av beloppet av de studiepenningar, bostadstillägg, borgensansvar och måltidsstöd som skall betalas den följande månaden. Staten skall senast en vardag före nämnda betalningsdag på basis av meddelandet betala Folkpensionsanstalten det belopp som anges i meddelandet.

— — — — —

49 §

Måltidsstöd för högskolestuderande

Folkpensionsanstalten svarar inom ramen för det anslag som i statsbudgeten reserverats för måltidsstöd för högskolestuderande för beviljande av understöd till dem som förestår studentrestauranger och för annan förvaltning i samband med detta.

56 §

Övergångsbestämmelse om studielån

På studielån som beviljats med stöd av den upphävda lagen om studiestöd skall den nämnda upphävda lagens 6 § och 7 § 1 och 2 mom. alltså tillämpas sådana de lyder när denna lag träder i kraft.

Maximiräntan för studielån som har beviljats med stöd av den upphävda lagen om studiestöd är grundräntan ökad med högst 1,5 procentenheter.

Räntestöd för studielån som har beviljats med stöd av den upphävda lagen om studiestöd återställs inte längre.

—————

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2004. Lagens 56 § tillämpas dock från den 1 januari 2005.

I fråga om vuxenstudiepenning tillämpas de bestämmelser som gäller när denna lag träder i kraft.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Lag

om ändring av lagen om stöd för skolresor för studerande i gymnasieutbildning och yrkesutbildning

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen den 10 januari 1997 om stöd för skolresor för studerande i gymnasieutbildning och yrkesutbildning (48/1997) 8 §,
ändras 2—7 och 10 §, av dessa lagrum 2 § sådan den lyder i lagarna 637/1998 och 344/2001, 3 § sådan den lyder i sistnämnda lag, 4, 6 och 7 § sådana de lyder delvis ändrade i nämnda lag 637/1998 och 5 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lagar 637/1998 och 344/2001, samt
fogas till lagen nya 3 a och 4 a § som följer:

2 §

Utbildning som berättigar till stöd för skolresor

Berättigade till stöd för skolresor är studerande som är bosatta i Finland och bedriver heltidsstudier i Finland inom sådan gymnasieutbildning som föreskrivs i gymnasielagen (629/1998) eller sådan grundläggande yrkesutbildning som föreskrivs i lagen om yrkesutbildning (630/1998). I fråga om vilka studier som är heltidsstudier gäller vad som bestäms i lagen om studiestöd (65/1994).

Berättigade till stöd för skolresor är studerande som deltar i studier i huslig ekonomi som ordnas i annan form än som grundläggande yrkesutbildning, i undervisning och handledning i tränings- och rehabiliteringssyfte för handikappade studerande eller i sådana studier för invandrare vilka förbereder för den grundläggande yrkesutbildningen.

Berättigade till stöd för skolresor är dock inte studerande som deltar i utbildning som ordnas som distans- eller privatundervisning eller som avgiftsbelagd service, i läroavtalsutbildning eller i utbildning som förbereder för yrkesinriktad grundexamen som avläggs genom en fristående examen.

3 §

Villkor för beviljande av stöd för skolresor

Ett villkor för att stöd för skolresor skall beviljas är att skolvägen är lång och att färdssättet är

lämpligt. När dessa bestäms skall beaktas de regelbundna resekostnaderna per månad, den studerandes möjligheter att anlita kollektivtrafik samt huruvida studierna bedrivs i en följd.

Stöd för skolresor kan beviljas en studerande

1) vars skolväg i ena riktningen är minst 10 kilometer,

2) vars skolresekostnader per månad överstiger 50,45 euro, samt

3) som utnyttjar kollektivtrafik eller skoltransport som utbildningsanordnaren ordnar eller, om dessa färdssätt inte kan utnyttjas, något annat lämpligt eget färdssätt när de villkor som föreskrivs i 4 a § uppfylls.

Ett villkor för beviljande av stöd för skolresor är dessutom att den studerande per vecka har minst sju sådana resor i ena riktningen som berättigar till stöd för skolresor under en sammanhängande tid av minst 18 dagar.

3 a §

Begränsningar i fråga om beviljande av stöd för skolresor

Stöd för skolresor beviljas inte en studerande som

1) får minst 505 euro i månaden i förvärvsinkomst på basis av inläring i arbetet,

2) har möjlighet att bo avgiftsfritt i en bostad som utbildningsanordnaren svarar för, om det inte finns särskilda skäl för att den studerande inte kan ta emot bostaden, eller

3) enligt någon annan lag får stöd för de kostnader som föranleds av skolresan.

Genom förordning av statsrådet kan bestämmas om hälso- eller familjerelaterade skäl eller andra likartade särskilda skäl på basis av vilka en studerande inte anses kunna ta emot en bostad som utbildningsanordnaren svarar för.

4 §

Hur resekostnaderna bestäms och räknas ut

När en studerande för sin skolresa anlitar kollektivtrafik, ersätts resekostnaderna för det anlitade färdmedlet enligt den för den studerande billigaste biljettprodukten för en tid som motsvarar en månad.

När en studerande för sin skolresa använder sådan skolskjuts som utbildningsanordnaren ordnar, bestäms resekostnaderna enligt den sträcka som den studerande utnyttjar denna transport.

När en studerande för sin skolresa inte kan utnyttja kollektivtrafik eller den skolskjuts som utbildningsanordnaren ordnar eller om det är oskäligt svårt att anlita dessa, bestäms resekostnaderna enligt sträckan mellan den studerandes hem och läroanstalten.

När en studerande utnyttjar annan transport än kollektivtrafik för sin skolresa, räknas de månatliga resekostnaderna ut enligt 21,5 dagar på basis av den seriebiljetttaxa för busstrafik som kommunikationsministeriet fastställt med stöd av 11 § lagen om tillståndspliktig persontrafik på väg (343/1991). Om en sådan taxa inte fastställs, bestäms om grunderna för beräkning av skolresekostnaderna genom förordning av undervisningsministeriet.

När en studerande för sin skolresa utnyttjar transport som utbildningsanordnaren ordnar och skolvägen i ena riktningen består av två eller flera färdsträckor, kan resekostnaderna räknas ut särskilt för varje sträcka.

Kostnadsersättning för fristående färdsträckor som understiger fem kilometer betalas inte separat. Om skolvägen, som är minst tio kilometer i ena riktningen, dock omfattar fristående färdsträckor som understiger fem kilometer och

dessa tillsammans utgör minst fem kilometer, betalas den studerande ersättning för resekostnaderna för färdsträckorna till denna del enligt vad som föreskrivs i 5 § 3 mom.

Skolresekostnaderna beaktas inte till den del skolresan överstiger 100 kilometer i ena riktningen.

4 a §

Användning av eget färdssätt

En studerande som använder andra färdssätt än kollektivtrafik eller skolskjuts som utbildningsanordnaren ordnar kan beviljas stöd för skolresor om

1) mer än fem kilometer i ena riktningen av den studerandes skolväg inte omfattas av kollektivtrafik eller skolskjuts som utbildningsanordnaren ordnar,

2) den studerandes dagliga skolresa med väntetider inberäknade i medeltal tar mer än tre timmar i anspråk per dag under månaden i fråga, eller

3) den studerande under en månad har möjlighet att anlita kollektivtrafik eller skolskjuts som utbildningsanordnaren ordnar för i medeltal högst sex skolresor i ena riktningen per vecka.

Utöver vad som bestäms i 1 mom. kan en studerande anses vara berättigad till stöd för skolresor, om han eller hon saknar möjlighet att anlita kollektivtrafik eller skolskjuts som utbildningsanordnaren ordnar därför att skolresan av andra skäl än de som avses i 1 mom. blir alltför svår eller ansträngande för den studerande.

5 §

Beloppet av stödet för skolresor och den studerandes betalningsandel

I form av stöd för skolresor ersätts den del av skolresekostnaderna som överskrider 50,45 euro i månaden ökad med 7,45 euro. Den studerande betalar då per månad högst 43 euro av de kalkylerade skolresekostnaderna, om inte något annat följer av 4 § eller 3 mom. i denna paragraf (*studerandes betalningsandel*).

När en studerande använder flera än ett färd-sätt för sin skolresa, dras den studerandes betalningsandel av från resekostnaderna för kollektivtrafik. Finns inte resekostnader för kollektivtrafik, dras den studerandes betalningsandel av från de kostnader som orsakas av transport som utbildningsanordnaren har ordnat.

Stödet är 70 procent av stödet enligt 1 mom., om en studerande inte kan anlita kollektivtrafik eller skolskjuts som ordnas av utbildningsanordnaren eller om resekostnaderna förorsakas av flera sådana fristående färdsträckor om sammanlagt minst fem kilometer som avses i 4 §.

6 §

Ansökan

Stöd för skolresor söks hos Folkpensionsanstalten. Ansökan inlämnas till läroanstalten.

Läroanstalten skall till ansökan foga en utredning om hur lång den studerandes skolväg är samt om hans eller hennes möjligheter att utnyttja kollektivtrafik eller skolskjuts som utbildningsanordnaren ordnar.

Läroanstaltens utredning om skolvägen är bindande för Folkpensionsanstalten, om det inte finns grundad anledning att anta att uppgifterna i utredningen är felaktiga. Om det finns grundad anledning att anta att utredningen innehåller felaktiga uppgifter kan Folkpensionsanstalten avvika från utredningen när den fattar sitt beslut.

7 §

Beviljande och utbetalning

Stöd för skolresor beviljas av Folkpensionsanstalten. Stöd för skolresor beviljas enligt hela studiemånader för högst nio månader per läsår från den dag studierna inleds. En studiemånad berättigar till stöd för skolresor om den omfattar sammanlagt minst 18 sådana dagar i en följd som ingår i studietiden under läsåret.

Stöd för skolresor beviljas för högst ett läsår i sänder. Stöd för skolresor beviljas tidigast från ingången av den månad som föregår den då ansökan har lämnats in. Stöd för skolresor kan beviljas i samband med beviljande av stöd för nästa eller föregående läsår, om studierna inleds eller avslutas i juni, juli eller augusti.

Stöd för skolresor betalas månatligen, beroende på hur den studerande färdas, in på ett konto som antingen utbildningsanordnaren, den som säljer biljetter eller den studerande har uppgett i ett penninginstitut i Finland.

Närmare bestämmelser om fakturering av stödet utfärdas genom förordning av statsrådet.

10 §

Rättande av fel

Grundar sig Folkpensionsanstaltens beslut på klart oriktig eller bristfällig utredning eller på uppenbart oriktig tillämpning av lag, kan Folkpensionsanstalten med den berörda partens samtycke undanröja sitt felaktiga beslut och avgöra ärendet på nytt.

Innehåller Folkpensionsanstaltens beslut ett uppenbart skriv- eller räknefel, skall den rätta sitt beslut. Ett sådant fel får dock inte rättas om resultatet av rättelsen blir oskäligt för parten.

Anteckning om rättelse av beslut skall göras i Folkpensionsanstaltens liggarexemplar. Den berörda parten skall tillställas ett rättat eller nytt beslut. Om beslutet har överklagats, skall Folkpensionsanstalten meddela att rättelseärendet upptagits till behandling och tillställa besvärsnämnden för studiestöd eller försäkringsdomstolen sitt beslut i detta ärende.

I ett beslut genom vilket Folkpensionsanstalten inte har godkänt ett yrkande på rättelse av fel får ändring inte sökas genom besvär.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2004.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

RSv 96/2003 rd — RP 93/2003 rd

Helsingfors den 9 december 2003
